

8.12.103

P

Wenta Edmund

89-632 Brzysy

Chojnice
JOW Gr. Pom.

Wenta Edmund
ps. "Jeger"

M: 493/1127 Pom.

IS ZAWARTOŚCI TECZKI

Wenta Edmund
J: M+493/1127 Pom
Chojnice TDW Gr. Pom.

I/1. Relacja

k. 3 s. 1-6

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 6

VI. Fotografie

- list i ikonografii

1/1. Relacja - Wenta Edmund

1. Relacja Władysława Kuleszy o działalności Edmunda Wenty spisa na 22.01. 1991r. rkp. oryg. k. 1 s. 1-2
2. Relacja Edmunda Wenty z 11.11. 1994r., rkp. oryg. k. 2 s. 3-6

Urodził się 16. 11. 1920 r. w Małych Chelmach pow. chojubiński, zamieszkały
Małe Chelmy 89-632 Brusy, wykształcenie podstawowe, do wojny pracował
na gospodarstwie rodziców.

Okres konspiracji Edmunda Wenty kształtuje się od wiosny 1940 roku.

W tym czasie został zwerbowany przez Jana Bińczyka leśnika z Młyna
do budowy bunkra, opodal leśniczówki. Przy budowie tego bunkra
brali udział:

- ✓ Jakub - Gostowczyk Władysław ze Szwarczaki, Wenta Wincenty z
Małych Chelmów, Wenta Edmund z Małych Chelmów, Wróblewski
- ✓ Władysław z Małych Chelmów, Gierzejewski Józef z Łazyneków,
- ✓ Erankowski Marijan z Małych Chelmów, Gierzejewka Teresa z Lindorfie,
- ✓ Mekarzy Kiedrowski z Lipsuicy.

Bunkier otrzymał nazwę „Kocina”, położony około 700 m od leśniczówki
i miał całą okupację mimo różnorodnych obaw w tym rejonie.

Wreszcie w św. przy budowie bunkra, musieli skryć przynajmniej, która
odebrał Bińczyk ps. Zagłoba.

Edmund Wenta ps. Jeger korzystał z okupacyjnej legalności do lutego
1942 roku. Wskutek ryku ze strony Ortobauernführera Böwerra z
Wielkich Chelmów, Wenta był zmuszony się ukryć, zgłosił zatem adres
do partyzantki Jana Bińczyka. W oddziale „Zagłoby” przebywał aż
do jego aresztowania t.j. do 05 maja 1943 r. W aresztowaniu Bińczyka,
jego oddział się rozproszył. Część poszła do Mekarza Kiedrowskiego,
część do parohickiego „Mechliwa”, który stacjonował w okolicach

Kiedrowie. Część pozostała przy Marijanie Erankowskim ps. Bros, który
przyjął po Bińczyku dowództwo. Edmund pozostał przy „Wroscie”

Początkowo przebywał rozproszony. Po aktywności przenieśli się
do dotychczasowych bunkrów w rejon wioski Kosobudy. Stary bowiec
teren był penetrowany przez stacjonujące tam oddziały S.P. Zajął
to teren gdzie Niemcy urządzili „Kampfbungsplatz-Waldgraben”.

Grupa Erankowskiego Wenta miał znajomości z miejscami Skopińskimi
i Lemzińskimi, mieszkającymi na skraj lasu za Kosobudami w
Kieńniku Chłopów, po namówieniu z nimi Bogusiem, zbudowano
w przylegającym lesie bunkier i grupa się tam przedostała.

✓ Edmund Weuta miał również Maksa Klapka ^{młynera} z okolic Raskuby, który
 ✓ został osadzony na miesiąc domniemka Werchowickiego w Nłynka k/Słuty,
 po osadzeniu Werchowickiego w Stutthofie. Maks Klapka miał powiązania
 z podziemiem na przedmieściu miasteczka, ślad jego znajomości z Weutą.
 Klapka działał w konspiracyjnym, na nowym miasteczku jeszcze nieznanym.
 Zapisał się chlebnie w polmorskim ruchu oporu, zginął w czasie ratowania
 się ucieczką, 17.03.1944r.

Weuta miał kontakty z rodziną Lipińskich w Małym Głiszcze, tam
 też abudowano bunkier, gdzie w czasie stacjonowania można było tam
 przebywać. Jesienią, 1943 roku w czasie odpoczynku dowódców grup part.
 która się odbywała u Maksa Klapki byłam obecny wraz z E. Cysarskim.
 Tam formalizujemy "Wzrosa". Ustalono, że na okres zimny grupa "Wzrosa"
 przejdzie w rejon lasów Olszyny, korzystając z zapasowych bunkrów
 grupy E. Cysarskiego i innych.

17 marca 1944r. w czasie wielkiej ofensywy niemieckiej i oddziałów
 S.P. w rejonie Czarciża i Olszyn, wyznaczanej przez partyzantów,
 wszystkie zgrupowania odszły z tych terenów. Edmund Weuta
 z grupy "Wzrosa" odszedł na północ w stronę m.p. W miejscowości
 Raskuba, grupa natknęła się na patrol S.P. nastąpiła wymiana
 ognia, w czasie której jeden z partyzantów Henryk Biłczyk, syn
 Jana Biłczyka ps. "Zagłada", został ciężko ranny. Partyzanci pod ostroną,
 który wycofali się, zabierając ciężko rannego. E. Weuta ostanął
 odchodzącą grupą aż do miejscowości Oreglik, gdzie z uwagi
 na stan zdrowia oddzielił się i pozostał. Przebywał w miejscowości
 Głiszcze u rodziny Piękarńskich, oraz w okolicach Pawłowa k/Chojnice.
 Po wojnie wrócił do Małych Bledułów, gdzie przejął gospodarstwo
 po rodzicach.

Gdańsk, dnia 22.01.1991.

Władysław Sulisz

Fundacja Archiwum
Pomorskie armii
Krajowej
Lut 1931/89
Apr 15.12.89

Chojnice dni 11. XI 1994 r 3
Wenta Edmunda wa
Chojnice ul. Alina Makowskiego
nr 3

1) Grejwarscom wa taki puznie opis. Dotyczy nie ktunih
spraw partizantow i ich pobicie co zapisu z doticy
Riletym nr 1/17/93. 1) Sprawa niewarnej doticy
z Pomorania miesicznik Spol. kulturalni nr 9.
wrzesien 1989 Chwasti na poltke opis Komrad =
Cechanowski o wierzniach w Stutchofie. Wtraci pize
pism oficera Abwehry z Gdanska donosacego
o wiroku smierci na Maksymilian Drobinskiego now
urodzeni dnia 1.7 1913 r w miejscowosci Czyckowice Chojny
doticy jeden z ramochowcow ze nekomo brat uobiot
na Hitlerow na trasie kolejowej w rejonie
Czarna Wola a Wolowo w dniu 25. 7. 1944 r Jest
aprotutnie nie prawda Marek Drobinski nie brat
w tej koutrowie roidnej udiotto. Marek
Drobinski przyjechał na urlop z wajska niemieckiego
do Roskini w Chierkowach w piatym rurtunko
w czasie urlopu przejozn go kolego Jurcj
Gernerski Topcznik. Przekozal go do bunkra
u mego Ojca kturi sie znalazowal w Stolole
pot na rwa biez. Poprawe dniach przejozn go
Macjoan Cwinnowski (pod wnos do ~~to~~ wnej grupy
do lasu w mtenku bunker pod nazwa Pantelerja
na terenie S. S. W. Chetmy. Aksja w Karubie
1949 r w marcu zginelo jeden niemie i jeden ranni
odnos Cherrick Binsnik zostal ranny, z Karubi
preplismy od miejscowosci Ritel - Topora -
pres noc, somez ranka na przist, Chiecu.

2)

Nasknclimny si na niemców w Milofie ktury
 nos akroily. ja bitem razem z Drobinskim
 Maksimilian, Niemci powiedzieli rzej chendle
 Drobinski podmusz ncz ologuny i tamgo
 niemci ujęty, jam ruszajec gnar noc i sie
 ekstremalnym co promogto mnie sie wimknes
 jeden niemiec zginel & o obruski zostalo
 ronic. Drobinskego zabral & niemci S.S w
 Wielkich Chelmun. Na przisly obrin
 Drobinski Maksimilian zabrali dwa bekrny
 bit torturawani pres. S.S. w Wielkie Chelmy
 jeden beker upurcowany pres nas koto obrin
 o obrugi wokolici Cheter. Potemu Drobinskego
 z Wielkich Chelmun, zostaly do Situtchosku
 co tam zostal powieszony, Maksimilian
 Drobinski nie pmebiwal duzo wpartawante
 zalechwie mier, crase taka jest prawda.
 Tom Wenta Edmund potej Obornie co
 bilismn trzy obrny przewusilem sie
 do Bukowek do grupy Mecklina przeloznim
 Sucliwik, Mecklin zwiata grupa z Bukowek
 przeslismi wokolice Lemna pow Bitow.
 Mielismy Bunker koto jezora Lemno tam
 zostal zdrazeni pres dwojce prehadnow
 Wtej okolici ternicy Niemiec onas wiedzial
 co wczesnij nam duze pomagat sie
 obroniac. W dniu 7.V. 43, bita niedela
 zostalim otoczeni pres niemburu S.A.
 z Bitowu i poliske bita opobina 11sta

915

3) Spowodou posiadania durno broni, przewnas
odparlismi. Atak przez niemców, co trwało
od godziny 11 do 13. Ogólnie 16 tej drugiej
natarcie segmenta S.S. z Wielkich Chetmuw
co trwało do samego wieczoru w okolicach
wielorolnych żermy się wiszofolim przed
Lipinice. Wystrzeliło 5 niemców
i kilku rolnik. Od naszej grupy zgineli
Kolega, Ruberwski Bernard pochodzenie z Seteczna
drugi kolega Dorosawa Franciszek

Potem potisze przerwaliśmy na małej grupie.
Kam dowódcą Meclin, miał nazwisko Jozefowski
pochodził z Chejniego pro pewnym czasie
wpadł w ręce niemców w Bitowie.

4) Co do i nich kolegów niezomisk to były.

- 1) Poruch Jan Sepubna żyje
- 2) Chennik Binsik rozmieszkali w Bitowie żyje
- 3) Komubowski Ambrozij nie żyje zginął ukuli
kolegę.
- 4) Kieszowiec Franciszek został przez S.S. z

Wielkich Chetmuw zamontowany na miejscu

- 5) Kosikowski Bronisław zginął przez bunkre
przez wojska Rosyjskie w czasie frontu
- 6) Pęplinski Franciszek żyje rozmieszkali w Przymuwa
- 7) Jakub Tomá z Semomogoci został wcielony
do S.A. w celu wivivodu Jakuba ologromu
namie wawise 2 lutego 42 r. zostałem ujęty
przez S.S. z W. Chetmuw przezniej Jakuba
aresztowali co poletnik some listwo
prze proteście żyje na nek

5/9) Wokółsi Chelmy, Mł, Wielkie została
ratowana partizantka pod tytułem Gryf Komuś
przez Zana Binsika z Mlynka pod przewo-
nictwem Kędra Wycza z wioła.

Pierwsi kumker był niemiecky 3. maja 40r
przez Kędra Wycza, Bito nas 12 nie ukrwajęcych
Zbrał Binsik ko bity ^(w tym czasie) prosto
przez Alejgo Kiedrowicza tak sam
zstracił kumker w szpitalu pod nazwą
złoni potas. Alejgi Kiedrowici
przebieg szpitalu porównie przebiegł
w Elblągu

Muzym ciuro opisano gdzie dawa
się nie pamięta z tam tych lat

Przepraszam na nie jakie opisanie

Obesni muz obnes jest
Chojnice ul Alina Mokońskich ?
z powiesaniem
Kerito

W Kłocławcu na rozwój Fundacji
sto tysięcy wotok

T: M: 493/1127 Pom.

Chojnice

FUNDACJA
„Archiwum Pomorskie Aktywne”
ul. Piekary 49, tel. 27-620
87-109 TORUŃ

Wenta Edmund
✓ Karty informacyjne
k. 6

ul.

Pol. M-4931

WENTA Edmund, ps. "Jeger"

1127

Adres; Mate Chetmy
89-632 Brusy

Partyzant
Chojnice

WENTA EDMUND

CHAJNICE
gryf kaszubski
gryf pomorski

s. Stanisława ur. 1920 r. Małe Chełmy.
Od Kwietnia 1940 r. w "Gryfie Kaszubskim" potem
"Pomorskim" w powiecie tucholskim, grupa
Ludwika Jażdżewskiego ps. "Mechlin" Potem
Marcjana Czarnowskiego ps. "Wrzos".

APAK - sygn.B/82 Jaszewski T. Analiza...s.11 poz.6

Wukar 1994r.

Wenta Edmund

Chojnice 3
part. "Stywnki"
JOW Gr. Pom.

Partyzant "Stywnki" oddz. partyzanckiego
Jana Brimzyka ps. "Leptobe"; twierdzi, że
oddział partyzancki rozproszył się po
śmierci dowódcy - Jana Brimzyka, a
również aresztowaniem w dn. 4.05.1943r.

Zob: rel. M-1183/1117 Czermowski Marjan,
imsp. Chojnice, 2.1/1 str. 3

4/82. VI 2000

a Wenta Edmund

Chojnice 4
JON Gr. Pom.

Partyzant z grupy
Czarnowskiego Henryka

Zob: rel. t. osob. K-636/1287 imp. Chojnice
Henryk Biniśyk

W&T 2000

Wenta Edmund
ps. "Jeger"

Chojnice⁵

Bibliografia

zob. T: M: 33/642 Tom. Gulesse Wt.
- Choj.

Wt IV '04

Warta Edmund

Chojnice 6
JON. G. J.

Zob. Gąsiorowski A., Steyer E.,
Tajne Organizacja Wojskowa
Gryf Pomorski, Golonick 2010,
s. 187

W. VI '14

Wenta Edmund
89-632 Brusy

M-493/1127

Chojnice
Part. grupy
"Wrzes"

Wenta Edmund
"Teget"

Wenta Edmund

